Cultura audiovisual

Mitjans de comunicació: TV, ràdio i internet

Solucions · 11 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2023 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

1.1.

(1,5 punts)

Es coneix com a graella de programació el conjunt de programes de ràdio o televisió que s'emeten durant un període determinat i que estan estructurats amb un horari definit. Amb aquesta informació, l'espectador sap a quina hora comença i acaba un programa determinat. Generalment, la graella de programació d'una cadena o emissora va canviant en funció de l'època de l'any. A més, la setmana se segmenta en dos blocs: de dilluns a divendres i caps de setmana.

1.2.

(1,5 punts)

Target és aquell grup de persones que, per raó de les seves qualitats i característiques, tenen un alt potencial, o hi ha una alta probabilitat que puguin arribar a ser consumidors d'un determinat producte o servei. En aquest sentit, en l'àmbit publicitari és fonamental tenir clar a quin públic o *target* es vol fer arribar un determinat producte o servei. També es pot anomenar públic objectiu o públic potencial.

1.3.

(1,5 punts)

El globus és el contenidor de les locucions dels personatges que parlen, la procedència dels quals s'indica amb una cua, una ratlla o una delta invertida dirigida a l'emissor de la locució.

L'onomatopeia és la representació gràfica de la traducció fonètica d'un so determinat en el còmic. Al llarg de la història del còmic, les onomatopeies més habituals s'han anat consensuant a través d'autors i països, de manera que s'han convertit en un llenguatge gairebé universal.

2. PAU 2022 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1

EXERCICI 1

(3 punts)

1.1

(1,5 punts)

Es valorarà l'ús de termes tècnics en l'explicació dels alumnes. La resposta de l'estudiantat no ha de coincidir literalment amb aquesta resposta, però sí incloure'n l'essència.

És una tècnica associada al disseny gràfic que, a partir de l'ús de grafismes, busca explicar dades o processos complexos des d'un punt de vista visual i atractiu. Per tant, el seu objectiu és ajudar i fer comprensibles les informacions complicades, per tal que amb un cop d'ull s'entengui un text que d'altra manera requeriria un esforç comprensiu molt més profund. Les infografies són atractives i coloristes, ajuden a visibilitzar millor un tema i es fan servir molt en premsa digital, webs, xarxes socials o televisions, per exemple.

1.2

(1,5 punts)

Es valorarà l'ús de termes tècnics en l'explicació dels alumnes. La resposta de l'estudiantat no ha de coincidir literalment amb aquesta resposta, però sí incloure'n l'essència.

Una sintonia és una melodia musical, preferiblement original, emprada per emmarcar (obrir i tancar) un espai audiovisual, un programa de ràdio o de TV o una secció d'un programa. No acostuma a tenir una durada gaire llarga. Serveix per identificar i ressaltar sonorament el programa o secció, ajuda a identificar-lo i pot fragmentar-se per fer-ne versions més curtes que poden actuar de separadors dins de l'espai/programa.

1.3

(1,5 punts)

Es valorarà l'ús de termes tècnics en l'explicació dels alumnes. La resposta de l'estudiantat no ha de coincidir literalment amb aquesta resposta, però sí incloure'n l'essència.

La diferència principal és que els denotatius donen més informació que els connotatius.

Els missatges denotatius són missatges que donen informació sobre el producte, el seu ús o les seves característiques, mentre que la publicitat connotativa, normalment, defuig de donar aquest tipus d'informació directa i busca provocar/despertar emocions al *target*. És a dir, en la publicitat connotativa la informació hi té un paper molt residual, ja que s'aposta per suggerir, provocar o seduir, o oferir viure experiències emocionals o sensorials vinculades al producte.

---

3. PAU 2012 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1

Exercici 1 (3 punts)

2.1. El *feed back* és el procés de compartir observacions, preocupacions i suggeriments per part de l'audiència amb una cadena de televisió. Aquest procediment és força complex atès que es pot produir en directe, amb la participació de l'espectador al programa (en plató, telefònicament o amb missatges en pantalla), per correu electrònic o postal, amb el telèfon d'atenció a l'audiència o en les enquestes de satisfacció que encarreguen les empreses audiovisuals per conèixer les reaccions dels espectadors davant determinats programes. (1 punt)

2.2. Un *canal de televisió generalista* és el que ofereix en la seva graella tot tipus de gèneres televisius i temàtiques diferents; un *canal de televisió especialitzat* és el que només emet en la seva graella un tipus de temàtica concreta, tot i que pot oferir-la en diferents gèneres. La seva principal diferència consisteix en l'oferta temàtica: el canal generalista ofereix tot tipus de temàtiques i el canal especialitzat només una.

Una altra diferència és el públic al qual s'adrecen: el canal generalista busca captar tot tipus d'audiència, sense distinció de sexe o edat i el canal especialitzat s'adreça només a un tipus de públic concret amb interessos determinats en funció de la seva edat o sexe. Així per exemple TV3, Televisió de Catalunya, és un canal generalista amb temàtiques variades: esports, notícies, sèries de televisió, programes d'humor, etc, i Teledeporte és un canal especialitzat que només ofereix la temàtica esportiva, amb retransmissions en directe, programes magazine, informatius, etc. (1 punt)

2.3. Els *gèneres televisius* són els diferents models de programes que trobem en la programació o graella televisiva. Tot i que els diferents teòrics fan servir diferents nomenclatures i terminologies per fer menció a aquests, els més comuns són: informatius, infantils, juvenils, esportius, telesèries, concursos, magazines, entrevistes, debats, tele-realitat, religiosos i retransmissions en directe. (1 punt)

4. PAU 2010 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1

Exercici 1 (3 punts)

1.1. El ***chroma key*** és l'efecte especial que consisteix en inserir en un fons virtual una imatge provinent d'una font de vídeo diferent. L'efecte es realitza establint un color (chroma) com a clau (key) que dona entrada a la imatge provinent de l'altra font de vídeo. Habitualment per fer aquest efecte s'utilitza el color blau o verd, de tal manera que a la taula de mescles es detecta el color de base i es reomple tot el que està en aquest color amb la imatge que volem inserir. L'exemple més habitual de l'ús televisiu del chroma key és l'espai del temps, en el qual el presentador o presentadora real s'enregistra en un fons blau o verd que a la taula de mescles és substituït pels mapes o imatges de previsions. (1 punt)

1.2. La fosa és el recurs cinematogràfic o televisiu que consisteix a fer aparèixer o desaparèixer gradualment les imatges de la pantalla per superposició creixent o decreixent amb una imatge de color negre; mentre que l'encadenat és un recurs televisiu que consisteix a fer aparèixer o desaparèixer gradualment les imatges de la pantalla per subexposició creixent o decreixent de dos plans. (1 punt)

1.3. La Televisió Interactiva és aquella que ofereix a l'espectador continguts multimèdia que el receptor pot modificar en temps real, com ara vídeo a la carta, compres electròniques o videojocs en línia. La TV Interactiva permet a l'espectador convertir-se en participant actiu, si bé que limitat, dels programes que està veient ja sigui concursant des de casa, opinant, participant en enquestes, etc… (1 punt)

5. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1

Exercici 1 (3 punts)

1.1. Blau, verd i vermell. (1 punt)

1.2. La apagada analògica es correspon a la fi de les emissions televisives pel tradicional sistema analògic que serà substituït per imperatiu legal i impulsat des de les Administracions Públiques pel nou sistema de transmissió digital que farà imprescindible un descodificador per poder veure la televisió. La Televisió Digital Terrestre, o TDT, permet ja rebre molts més canals, amb més definició i qualitat d'imatge i amb la possibilitat de interactuar amb els continguts. (1 punt)

1.3. La audiència total o *rating* fa referència al nombre total d'espectadors que han vist un determinat programa televisiu i al percentatge que representen sobre el total de la població. La quota de pantalla o *share* fa referència al percentatge que representen els espectadors d'un determinat programa televisiu respecte al nombre total de persones que en aquell mateix moment miraven la televisió. (1 punt)

6. PAU 2008 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1

Exercici 1 (3 punts)

1.1. El Plató de televisió és la zona de l'estudi on s'enregistren les gravacions o es fan les transmissions en directe. És una àrea tancada on s'instal·len els decorats i on treballen els artistes, actors, presentadors o convidats. Dintre del plató és on hi ha les càmeres de televisió. (1 punt)

1.2. El control de realització és l'espai físic on es col·loca l'equip de realització del programa i des de on surten les ordres de caràcter tècnic a l'emissió o l'enregistrament del programa. És on es troben els monitors i les taules que controlen aspectes tecnològics com ara el so, la llum, o la barreja d'imatges. (1 punt)

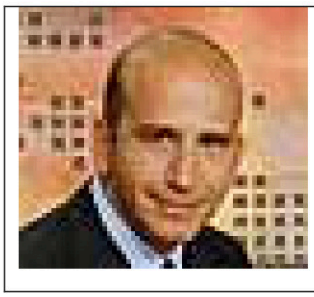
1.3. L'emissió en diferit és aquella que es produeix quan s'enregistra un fet o esdeveniment tal i com succeeix en temps real i s'emet hores després sense editar-lo. L'exemple més característic són els esdeveniments esportius o musicals sobre els que la cadena no té drets d'emissió en directe però si de remissió a posteriori. (1 punt)

7. PAU 2008 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2 (7 punts)

OPCIÓ A

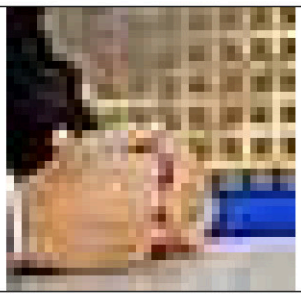
2.1. (4 punts)
No s'ha de valorar tant la qualitat dels dibuixos com la demostració que l'alumne ha entès i sap aplicar els tipus de plans demanats. És important que tal i com es demana es respecti el format televisiu, ja sigui en 3:4 o 6:9, es a dir, els dibuixos han de ser tots de la mateixa mida.
Com exemple les imatges podrien ser:

Primerisim primer pla

Primer pla

Pla detall

Al pla general s'hauria de veure tot el plató d'informatius, i al zenital les figures vistes des de dalt.
Les funcions narratives dels diferents plans són:
Primerisim primer pla: serveix per emfatitzar un sentiment expressat pel personatge. En informatius televisius rarament es fa servir.
Primer pla: serveix per donar proximitat del personatge amb l'espectador sense aïllar-lo del seu context. En informatius televisius es pot fer servir discrecionalment en la presentació de notícies de molta importància.

Pla detall: serveix per destacar la importància narrativa d'un objecte. En informatius televisius s'ha fet servir en comptades ocasions per mostrar amb definició algun objecte que excepcionalment un presentador pot tenir a la mà amb interès periodístic i intenció de ensenyar-lo clarament al telespectador. A Catalunya trobem un exemple històric en l'ocasió que Salvador Alsius va mostrar un xec que havia rebut com a "premi" per un reportatge i a continuació el va destruir davant de les càmeres.
Pla general: serveix per contextualitzar el personatges en el seu entorn i mostrar a l'espectador tot l'escenari en el qual es desenvolupa l'acció. En informatius es fa servir per mostrar tot el plató, sobretot al principi i final d'un noticiari, i en ocasions durant el seu decurs per indicar un canvi de secció o donar pas a un presentador especialitzat, com ara el d'esports.
Pla zenital: serveix com el general per contextualitzar els personatges i el seu entorn, però amb la particularitat que al ser un pla fet des de l'aire ens mostra la seva disposició sobre l'escenari permetent que l'espectador es pugui fer una composició de lloc tridimensional. En informatius es un pla que té un valor bàsicament estètic ja que serveix per ensenyar tot el plató a la vegada que contextualitza els presentadors al seu entorn. També es fa servir com a signe de puntuació per canviar de seccions o finalitzar l'informatiu.

2.2. (3 punts)
El ***Prime time*** és un terme anglès que s'utilitza en programació per parlar del conjunt d'emissions de la graella que cobreix la franja horària principal de la nit i que correspon a l'hora de màxima audiència televisiva. A Catalunya el Prime time es considera que comença a partir de les 21:00 i coincideix amb els informatius de vespre.
El ***Croma-key*** és un terme anglès que fa referència a la pantalla totalment blava o verda davant de la qual se superposen els mapes de la previsió meteorològica o del trànsit, i on es situarà el presentador especialitzat que n'ha d'informar.
El ***Moiré*** es un terme francès que fa referència a l'efecte òptic que provoquen determinat teixits estampats, a ratlles o quadres que a certa distància de la càmera provocant un efecte de distorsió, sembla com si les ratlles vibressin, els colors es creuessin i perden definició.

8. PAU 2007 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1

Exercici 1 (3 punts)

1.1. El Balanç de Blancs (*White Balance*) de la càmera de vídeo és una operació tècnica que consisteix en la mesura de la temperatura de color abans de l'enregistrament. Això permet evitar que les imatges surtin enregistrades amb colors verdosos o rosats. (1 punt)

1.2. Els colors fonamentals amb els que es formen les imatges a color de la televisió són el vermell, verd i blau, anomenats colors primaris additius. (1 punt)

1.3. La steadycam és un tipus de suport per a càmera lleugera. Consisteix en una armilla o cinturó que incorpora un sistema de estabilització de la càmera elaborat a base de molles. S'utilitza per dotar de major estabilitat les càmeres que es fan servir manualment i serveixen per evitar la sensació de moviments bruscos quan l'operador de càmera es mou. Permet així fer seguiments estables de situacions que impliquen moviment. (1 punt)

9. PAU 2007 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

OPCIÓ B

2.1. L'alumne ha de dibuixar dues sèries de tres dibuixos cadascuna, respectant el format televisiu, es a dir, tots els dibuixos han de tenir una forma (3:4 o 6:9) i una mida similar. No s'ha de valorar tant la qualitat dels dibuixos com la demostració que l'alumne ha entès i sap aplicar els tipus de plans que donen continuïtat a l'acció. A sota de cada dibuix l'alumne ha d'identificar correctament de quin tipus de pla es tracta, bé amb el nom complert o amb les abreviatures habituals: GPG zenital, PG, PM, PA contra-picat, PP, PD.

Per la primera proposta es considera correcte d'utilització de: un gran pla general que mostri l'abast de la manifestació (podria ser un pla zenital), un pla general que abasti la capçalera mostrant la pancarta principal i els seus portadors, d'altres plans oberts i generals sobre la manifestació, tot i que es consideraria correcte un pla detall si està ben justificat, per exemple un pla detall d'un cartell o pancarta reivindicativa.

Per la segona proposta en canvi, es considera correcta l'ús de: plans curts i de detall que mostrin el procés del trencament de l'ou, parts del pingüí, atenció dels veterinaris o instrumental del laboratori. Es possible que vulguin fer un pla referencial del zoo, la qual cosa és correcte. (4 punts)

2.2. Els objectius que es poden fer servir a la realització televisiva són:

- Objectiu normal, que permet captar imatges amb un angle de visió similar a la forma de veure d'un ull humà. La representació de la perspectiva és natural i els objectes apareixen a la mateixa grandària que a simple vista.
- Teleobjectiu, fan més estret l'angle de visió, per la qual cosa el pla abasta una porció del nostre camp visual menor que a simple vista, es té la sensació de acostament del objecte.
- Els objectius de gran angle o grans angulars, produeixen una reducció de la grandària de les imatges, ja que abasten un camp més ample que el del ull humà. Donen la sensació d'allunyament.
- El zoom, es un objectiu de longitud focal variable que permet variar la distància focal sense perdre l'enfocament. Regula al moment la grandària de la imatge sense que calgui moure la càmera o canviar l'objectiu. Es el més utilitzat.
- L'ull de peix, cobreix un camp focal molt ampli, de més de 150º. Com no té cap tipus de correcció s'observa tot com si estigués corbat o fos circular.
- L'objectiu macro, especialment dissenyat per treballar a distàncies molt curtes. Permet enregistrar objectes o detalls de grandària molt reduïda.

Els exemples poden ser molts variats i han de respondre a la utilització concreta de cada objectiu, per exemple un macro per la captació de imatges de la talla d'un diamant. (3 punts)

10. PAU 2004 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

OPCIÓ A (7 punts).

1.- *Directe sobre cinta*. El programa s'enregistra de manera contínua en la seva totalitat, tal i com si es tractés d'una transmissió en directe. El magnetoscopi, s'utilitza aquí, com un mitjà per guardar la informació directa, donant així la possibilitat de diferir el programa, repetir-lo, analitzar-lo,... Tota l'edició es porta a terme en el mesclador de l'estudi durant l'obra, i aquesta esta llesta per la transmissió un cop finalitzat l'enregistrament. (2,5 punts)
2.- *Re-enregistraments bàsics*. En aquest cas la producció s'enregistra contínuament tal i com si es tractés per a la transmissió en directe, però els errors (dels actors o de producció tècnica) es tornen a enregistrar i es substitueixen. (2 punts)
3.- *Enregistrament discontinu*. L'obra es pot enregistrar en una sèrie de seqüències o escenes amb preses que es poden millorar en un procés posterior. Aquestes seqüències es poden escurçar, simplificar i canviar l'ordre del seu enregistrament. Hi ha cops que d'una seqüència s'enregistren vàries versions, per tal d'escollir el la edició la millor. El mesclador de vídeo s'utilitza per la majoria de talls i transicions. (2,5 punts)

11. PAU 2000 · Setembre · Sèrie 6 · Exercici 2 (Opció B)

Opció B

És valorarà amb un màxim de 4 punts el croquis tenint en compte les següents observacions:

- Claredat en el dibuix ja que és de caràcter técnico-descriptiu.
- Netedat de traç.
- Proporcionalitat .
- Capacitat per resoldre correctament les funcions descriptives del croquis ja sigui en perspectiva cònica, cavallera, dièdric, etc....
- Claredat en la integració entre el llistat i el dibuix.

Es valorarà amb un màxim de 3 punts el llistat de les parts de la gravadora tenint en compte la següent observació:

- Es considerarà que nomenar i indicar correctament menys de cinc parts de la gravadora és una resposta incorrecta que puntua 0.
- Nomenar i indicar correctament entre 5 i 6 parts: 1 Punt.
- Nomenar i indicar correctament entre 7 i 10 parts: 2 punts .
- I més de 10 parts: 3 punts.